

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Működési árak:

Hétenként 100 leu, félre 50 leu, negyedévre 25 leu.

Egyes szám ára 2 leu.

Felolós szerkesztő:

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

A változás

Egy vármegye prefectusának személyében — ha az még olyan csúszásban történik is — pár percnyi megállás és elemelkedés mindenesetre megérdemel. Régen, a körülbelül azonos pozíciója főispánok jövetelének menetének is nagy jelentőséget tulajdonítottunk. Ez a jelentőség bizonyára még fokozottabb ma, midőn a közhatalom mikénti kezeléséről más fellegások vannak forgalomban, s a törvényhatósági bizottságok működését is szűkítőleg kényszerítették.

Régen, a főispánokra vonatkozó vélemény és bizalom-megnyilvánulás javarészből ezen fordult meg, bizalmunk volt e abban a kormányban, amelynek a főispán helyi képviselője, exponense? Volt szerepe itt két-százötven évi a főispán személyes népszerűségének, egyéni kvalitásainak is, ezeknek azonban mégis sokkal kisebb jelentősége volt a közvélemény megnyilatkozásában. Ma azonban a helyzet — legalább is ránk, romániai magyar kisebbségre nézve — egészen más, a mérleg súlypontja egyik oldalról a másikra billent. Maga a liberális pártkormány iránt — mely iskoláink, színházaink, a egész kulturánk ellen egymás után alkalmazza a hátráltatás és sanyargatás különböző eszközeit, s amelynek számára a két milliónyi itt élő magyarság problémája örökre elintézett ügy, nem is létező valami — bizalmat nem érezhetünk. Annál nagyobb a jelentősége tehát a személyi kérdésnek, az új prefectus személyének. Az ő saját részére előnyt biztosít, hogy néhány év óta körünkben él, egyideig volt már itt fontos állású közigazgatási tisztviselő, s az igazgatási bizottsági tagja révén is sok ügyünkbe-hajunkba beláthatott. Tapasztalhatta tehát, hogy a székely jóindulatú, türelmes és hála — szívesen tiszteleg az —, megelégszik az őszinteséggel, ha nem bántják, békében hagyják, hozzá néha jó szót szól. A távozó prefectus által élvezhető bizonyos népszerűség is megerősítője lehet e megállapításunknak.

Jövőbeli viszonyunkat tehát első sorban magának az új prefectusnak a magatartása fogja meghatározni. Mi várakozással tekintünk működése elé. Személye iránt hálásak leszünk, ha — amint már több kijelentésben ígérte — valóban értünk, a közért, a székelységért fog cselekedni. Enélkül azonban nem veheti rossz néven, ha benne nem fogunk mást, s többet látni, mint pusztán a liberális kormány egy helyi exponensét!

T. L.

Gazdasági szolidaritás.

Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyletnek f. hó 8 án tartott választmányi ülésében szó esett arról, hogy mennyire szükséges és nélkülözhetetlen, hogy a gazdasági társadalom tömött sorokba tömörülve igyekezze érdekei védelmében sikra szállani. Ezt mi gardák már régen láttuk s éppen ezért ószinte örömmel üdvözlöttük az Udvarhelymegyei Földmives Szövetség megalakulását, mert úgy véltük, hogy egy egyesület csak is akkor fejthet ki minden irányban eredményt hozó működést, ha zászlója alá sorakoztatja az egy foglalkozási ághoz tartozók összességét. Nem célom a Gazdasági Egylet működését a kritika bonckése alá fogni. Hivatását régebben hívom és becsülettel töltötte be, mert ez a hivatás akkor annyiból állott, hogy a gazdasági felügyelőség segítő társa legyen. Ma azonban a változott viszonyok között nagyon is helyén való lenne, hogy úgy kifelé, mint befelé eredményes tevékenységet kifejtő egyesületünk legyen s ezt a vármegyei Gazdasági Egyletben ma — becsülettel — nem találjuk meg. Talán nem akart, talán nem mert, talán nem látja még elérkezettnek az időt, hogy a vármegyei gazdasági érdekek védelmében sikra szálljon. De mi, akik gazdasági életmenetünk minden fázisát figyelemmel kísérjük, sajnos látjuk, hogy érdekeink védelmében mit sem tehetünk és pedig nem tehetünk úgy, hogy annak sulya lenne, mert a gardák összessége nincs egy táborba fölkerakozva.

A Földmives Szövetség ügyét ismerjük. Alapzabályait még sem hagyják jóvá, tételekre kárhóztatták, hogy mi okból, azt talán még az illető tényezők sem tudják megmondani. Az a sok akarat, az a sok cél, melyet mag elé tűzött, talán sok is volt, talán e sokféleség teljesítésével egyelőre nem birkozhatott volna meg; de a gyakorlat majd megmutatta volna, mit lehet s mit nem lehet. A szervezők hibáján rótták föl többben, hogy megérősödésének alapföltételeit a népnél kereste. Ez igaz. Vármegyénk gazdasági közönségének 99%-a egyszerű falusi gazda s mi sem természetesebb, hogy első sorban ezeket kellett egy szövetség részére megnyerni s hogy ez sikerült, bizonyítja az új életre kelt 112 gardakör és több, mint 7000 tag. A Szövetség nem zárkózott el a földbirtokos osztály elől sem s ezt bizonyítja, hogy a vármegye nagyobb birtokosai közül alig egy-kettő nem lett a Szövetség tagja.

A Földmives Szövetség tételeire kérhető toltóságának elején szóba került a két gazdasági szerv fuziója. Közös értekezleten folyt megbeszélés az összeolvadás mikénti lehetőségéről. Egyik egyesület a mérleg serpenyőjébe tette hosszú multját, a másik megalkotott kész munkaprogramját, nagy taglétszámát s gardaköröit, a mérleg még sem jött egyensúlyba. Kicsinyes érdekek miatt nem történt meg a fuzió.

Egyik a teljes behódolást s a zászló földig való meghajtását kívánta, a másik fél ereje tudatában bizonyos kikötésekkel állott elő, melyek közül a leg-súlyosabb volt bizonyos adósságok átvállalása s talán holmi tisztviselői kérdés és új keresztelés.

Az adósság rendezésének kérdése egészen természetesen volt. Ez az adósság a vezetőség hibáján kívül állott elő; de ezzel szemben két-háromszoros követelése is volt a tagoktól. A tisztviselő kérdés is könnyen lett volna megoldható. Egy, hivatása magaslatán álló egyesület főnöksége a vezetők lelkesedésében, munkabírádságában, egyszerűségében rejlik. Az ügy érdekében minden bizonnyal önként föltre állottak volna a vezetéstől mindazok, kik magukban ezt az erőt nem érezték volna. A név-változtatás csak harmadrendű kérdés s ezért igazán kár volt egy erős egyesülés megteremtését föloldozni.

Az ügy kőszik és hallgat. Pedig a halogatás ezer veszélyt rejt magában. A falusi gazda — magyar természet — könnyen lángra lobbán, de e lobbánás hamar elalulzik. Már is esaknem elaludt s amíg teljesen hamuvá nem lesz, csak megkísérelje újra az egyesülést. Csak egy kis jóakarót kell, csak a magasabb nézőpontokra való föllemelkedés kell, hogy meglegyen s meglesz az egyesülés, még pedig egy olyan egyesülés, mely a sorstól munkára kezdésre bízzák, tud tenni és tenni is fog a vármegye gazdasági közönsége érdekében. Viszont a gardák is, ha meggyőződnek arról, hogy a szervezkedés az ők érdeke, sietnek a zászlók alá. Sietnek, mert tudják, hogy az édes anyaföld nek nem politikára, hanem intenzív és célirányos munkára van szüksége, hogy a verejték után a mindennapit megdja.

Talán nem is kellene többet szólnom, de mindenkinek vannak eszméi s míg az ellenkezőjéről meg nem győződik, eszméit mindenki a leghelyesebbnek tartja. Egy erőteljes gazdasági szövetség mellett, milyen könnyen megoldható lenne az értékesítő szövetkezet s nem történhetné meg, ami megtörtént most, hogy a gardák löheremagtermése a nyakukon maradt. A gazdasági közönség fölkarolná az olyan termények kultiválását, amelyek ma jobban fizetnének s amelyeknek biztos piacuk van. A kösségi hitelszövetkezeteket, amelyek ma cél nélküliek, ez eszme szolgálataiba lehetne állítani. A meglévő s még felállítandó „Hangya“-szövetkezetek hatékony módon szolgálják a szövetség ügyét. Gazdasági előadások keretében népünk tettvégyát (beszerték föl a rávezetők a nép gondolkodását egyes állati betegségek elleni védekezésre. Valamelyik biztosítási intézettel szövetkezve a tűz és termény-biztosítás általánosítását vezethetők be népünk közé s egy esetleges állat-biztosítási szövetkezet létesítése sok gardát óvna meg sok keserű gondtól. A szövetség tagsági díja senkit sem idegeníthet el, az ma néhány tojás ára évenként; pedig ugye, ez még ma sem sok?

Befejezem mondókámat, egy jó-

indulattal megtett indítvány után nyugodtan teszem le pennámat, abban a reményben, hogy talán lesz, aki a felvetett eszméimet magáévé teszi s a ma még gordiusinak tetsző csomót segít kibogozni.

Kisgazda.

A Székely Dalegylet

Január 19 én, szombaton este rendezé szokásos nagy szilveszteri estélyét, mely alkalommal egy népszerű vigjáték keretében mutathozik be a művelés közönségnek és fogja mindvégig hatáson és kedélyes jelenetekkel szórakoztatni. Előadásra kerül Fényes Samu dr.-nak „A Csöppség“ című, nagy sikert aratott, 3 felvonásos vigjátéka. A darabot Szász József főgimn. tanár rendezte, sugó Fischer Ferenc. Az I. felvonás Dengelegi lakásán, a II. és III. felvonás Ambró házában játszódik. Személyek: Dengelegi: Bodrogi Balázs. Leánya, a Csöppség: Szabó Irke. Gajdosné, alkalmazottja: Orbán Rézsika. Ambró: Korostály Gyula. Lenzi: Csizmadia Lajos. Márta, huga: Magyar Erzsike. Tancsó: Buci Dezső. Pap: Kerekes Árpád. Jancsi, Ambró kocsisa: Török László. Sára, Ambró gazdaszonya: ifj. Gölner Bóliáné. Jutka, Ambró cselédje: Kökői Jucika. Béres, parasztfiú, cigány: Balázs Imre.

Az előadás kezdete este pont 8 órakor. Előadás után táncmulatság reggelig. Helyárak: Páholy: 120 leu, oldal és támlásszék: 25 leu, korsók: 20 leu, erkély ülés: 20 leu, földszinti állóhely: 15 leu. Jegyek előre válthatók 15 től kezdődőleg a Könyvnyomda R. T. üzlethelyiségében és az előadás napján este a pönztárnál.

Tekintettel a Dalegylet kulturális céljaira, felkérjük a közönséget, hogy a Dalegylet ez alkalommal is, mint eddig, igyekezzen fog, hogy kellemesen szórakoztassa a közönséget, mely a jószívetnek ígérkező darab elé, máris nagy érdeklődéssel tekint. Reméljük, hogy az eredmény nem is fog maradni.

A fegyverrel való

gondatlan bánás egyik szomorú esetről csak legutóbb emlékeztünk meg és, sajnos, már egy újabb ilyen esetről kell beszámolnunk. Az eset vasárnap, e hó 6 án történt, városunkban, áldozata Orbán Ferenc 15 éves asztalos inas. A vasárnap délutáni szabad időt egy csomó inasgyerek arra használta föl, hogy a város melletti alkalmi rodli pályán vigan szánkázgasson. Estefelé a gyereksereg közt megjelent ifj. Sándor Dénes udvarhelyi keresekiparos, aki a vadászból tért meg. Kedvet kapván, hogy a lejött ő is rodli pályán jusson le, vállán levő vadászfegyverét Istók Gergely nevű inasának adta át s maga gyorsan haladt lefelé a sikamlós, meredek pályán. Ő azonban, állítása szerint, úgy gondolta, hogy amíg ő előre ül kormányozni, háta mögé inasa is fölül s együtt leereszkednek. Ez

Uj adóügyi ker. felügyelő.
Tereán Viktor sepsiszentgyörgyi pü. igazgatót Háromszék, Csik-, Udvarhely- és Nagyküküllővármegyék adóügyi kerületi inspektorává nevezték ki, Sepsiszentgyörgy székhellyel.

azonban lemaradt a rodlirol. Alig haladt Sándor Dénes néhány méternyire, fővérszaja reszkettette meg a levegőt s az inassereg közül Orbán Ferenc: „jaj megöltél, Istók” kiáltással össze-rogyott.

Istók ugyanis kezébe kapván a fegyvert, amelyről, állítólag, azt hitte, hogy nincs megtöltve, úgy látszik, tréfálkozni akart s „no Orbán, mindjárt megöllek” kijelentéssel a szerencsétlen fia melléne tartotta a fegyvert, amely elsülve, Orbán Ferencet jobb felől találta; s tüdejébe, lépébe, karjába sok sorét furdott, úgy, hogy szegény, amíg a kórházba szállították, kiszívódott.

A szerencsétlenül járt fia szülei iránt, akik egy jóra való gyermeküket veszítették el, általános a részvétel. Az esetnek végre komoly figyelemzetésül kellene szolgálnia arra is, hogy fainótt, értelmes emberek oly feltűnő hanyagsággal ne adjanak töltött fegyvert léha gyermek kezébe!

Alig homályosult

el némileg emlékünkből a háború s a hosszas vérözön nyomán alig fakadt még virág, újra háború réme fenyeget, s az ellenfelek harci készülődése máris megborzongat. Vér, — az talán nem fog folyni, de a bástyák ostrománál a lovak rohamra száguldának s a király és királyné védelmében halomra hull a fika had s a fatárok mozgékonyasága vész és vihar előidézője lehet. Te azonban, szelíd természetű olvasó, még se ijedj meg túlságosan, s ne ugorj fel, így kiáltva: „asszony pakolj, hátha menekülnünk kell”, meggyugtatlak, Európa csendes, ha lenne is harci kedv, eszközeit Trianon vasszekrénybe zárta. Niucc harci veszedelem s miatta szende hajadonaink lelkét sem kell, hogy megütje az aggodalom, hogy a pártát vajjon mikor válthatja föl a főkötő — csak az udvarhelyi Polgári Önképző Egylet rendez a múlt évhez hasonló ekk tornát. S hogy a tréfát a komoly időkhöz méltóan komolyra fogjuk, álljon itt a hirdetés egész komolyságában:

Sakk verseny,

rendezi a Polgári Önképző Egylet, saját helyisége könyvtár-szobájában; a torna kezdete 1924 január hó 24 én. Jelentkezni lehet Kovács István fényképész, toraa-rendezőnél f. hó 20-ig.

A sakk verseny két csoportra oszlik, jelentkezni lehet úgy az első, mint a második csoportba. Nevezési díjak: I. csoport: egyleti tagoknak 40 leu, nem egyleti tagoknak 60 leu. II. csoport: egyleti tagoknak 30 leu, nem egyleti tagoknak 50 leu.

A jutalom-díjak: egy jókora csomó gratuláció, képzeletbeli habérkos-oru, no meg 3—3 értékes nyerevény tárgy.

(-6)

HIREK.

Január 12

Ismeretterjesztő előadás.

A rom. kath. főgimnázium tanári kara jövő vasárnap, január 20 án rendezi harmadik ismeretterjesztő előadását. Ez alkalommal az egyetemes művészettörténelem, egyik kimagasló alakjáról, a nagy holland festőművészről: Rembrandtról lesz szó, aki a XVII században élt és bámulatos termékenysége és sokoldalúsága mellett főképpen azzal tette nevét halhatatlanná, hogy különösen a fény és árnyék elosztásának, mondhatjuk, kibéáításának máig megoldatlan problémájával foglalkozott. Váaszain sajátos fényt és megvi-

lágítást figyelhetünk meg, ami csakis nála található és a művészettörténelemben világitó árnyék elnevezés alatt ismeretes.

Az előadást 40 vetített kép szemlélteti. A közönségek alkalmá nyílik megismerni a művész nagy kompozícióit és kis képeit, arcképeit és rézkaricait. Miután városunkban nincs muzeum vagy képtár, hogy a közönségek a szépművészetek iránti érdeklődése, bárcsak némi kielégülést is nyerhetne, remélhető, hogy a nagy gondval előkészített előadást sokan fogják meghallgatni és pedig nemcsak azok, akik most fognak Rembrandttal megismerkedni, de azok is, akik olyan szerencsések voltak, hogy megjárták a művelt Nyugatot és Rembrandt-képeit eredetiben is látták.

Az előadás a főgimnázium tornacsarnokában, délután 6 órakor lesz, tetszés szerinti belépő díj mellett.

-es.

Uj esperes a székelykeresztúri unitárius egyházkörmében. A 15 év óta ezen állást legnagyobb közmegegyezésre betöltő: Lőrinczi Istvánt az ősi egyházi főtanács a keresztúri unit. gimnáziumba vallásstanárnak választván meg, helyébe az egyházkörm december 29-én megtartott gyűlésén abszolút szavazattöbbséggel Katona Ferenc firtosmartonosi lelkészt választotta meg.

Kinevezés helyváltoztatással. Nagy András helybeli ügyességi tisztviselőt Sepsiszentgyörgyre vármegyei számvevővé nevezték ki.

Az új vármegyei prefectus f. hó 14 ikén öshajja beiktatási ünnepét megtartani, melynek érdekében az előkészületek már nagyjában meg is történtek. E napon déli 12 órai kezdettel az egyházak, hatóságok, hivatalok, iskolák és testületek üdvözlését fogadja Andreas prefectus. Este 8 órákor a színházteremben bankett lesz, melyen egy teríték 100 leuba fog kerülni. A páholyokat az érdeklődő hölgyközönség veheti igénybe.

Korai halál. Márk Lujzika f. hó 10 ikén este, 16 ik évében, rövid szenvedés után, városunkban elhunyt. Kedves, szerény, szorgalmas leánya volt, szüleinek öröme, jó és gyöngéd testvéreihez. Márk Albert tekintélyes helybeli kereskedő s nagy kiterjedésű rokonság gyászolja. M., szombaton délután temették, nagy részvét mellett.

Dolvig Manciha; Dolvig Keresztély 16 hónapos kis leánya, városunkban rövid szenvedés után elhalt.

Idegen állampolgárok, valamint, a kik az 1916 év óta ideérkeztek és a városban, illetve a vármegye területén tartózkodnak, január hó 20-ikáig, a sigarancán minden utazási, személyazonosságai okmányukkal feltétlenül jelentkezzenek. Ellsakezőleg a kitelepítés veszedelmének torzik ki magukat.

Eljegyzés. Wankovits Ilonka és székelyudvarhelyi Barkócsy László jegyesek. (Budapest, 1923 dec hó.)

Örizzük jelszebb férfaink emléket! Szűkebb hazánkban, Erdélynek őstalaja sok olyan derék férfit termelt, akik aztán messze elküldtek, de fajuknak mindenütt becsületére váltak és így érdemeiket szereztek arra hogy alakjukra tisztelettel tekintsenek az utódok és emléküket kegyelettel és hiven örizzék. Ez alkalommal városunk egyik kiváló szülöttéről, *telekfalvi Karácsoni Károlyról* emlékeztünk meg, aki Karácsoni Samuel ref. kollégiumi tanár fia volt és 1809 ben született. Tanulmányait a ref. kollégiumban és Selmecen végezte s olyan kiváló bánya-mérnök lett, hogy vezette a marosújvári, déli, tordai sóbányákat, majd

Stirbei havasalföldi vajda kérére 1852 ben Havasalföldre ment és ott nemcsak a már füzemben levé, de meg lehetesen elhanyagolt sóbányákat hozta rendbe, de új bányákat is nyitott és 1857 ben Havasalföld egyik legnagyobb sóbányáját (Ocaele-Mari, Vá'cea m.) a mindenfelől beömlő vizól mentesítette, 30 bányamunkára ítélte fegyene segítségével. A románok tisztelték és becsülték tudása és emberisége érzése miatt is, amellyel a kezére bízott fegyencekkel bánt és őket soruk megadással való viselésére, jobb és szelidebb gondolkozásra bírta. — Tiszteletöl és jóbarátai 1871 ben emlékkönyvet adtak ki róla román nyelven, legujabban pedig Bitay Árpád dr. mariánumi tanár ismertette munkás és sikereiben gazdag életét a Kolozsvárott megjelöl Ellenzék január 2 iki számának mellékletén.

A hivatalos lap újévi számában olvassuk, hogy a legfőbb hadvezetőség *Vosska István* dr. államügyész, aki mint volt tényleges hadbíró a háboru előtt a nagyváradi daudábiróság-nak volt a vezetője, 1914 május 1 i ranggal, tartalékos hadbíró századosi minőségben a román hadseregbe átvette s mozgósítás esetére az I. hadtestparancsnoksághöz osztotta be; *Gloss Miksa* dr. tablabirót pedig, aki a háboru alatt, mint százados teljesített szolgálatot, 1918 január 1 i ranggal, századosi minőségben vette át s mozgósítás esetére a 8 ik gyalogezredhez osztotta be.

A Filharmonikus Társaság jövő heti probaprogramja: hátfő: délután 6 órakor választmányi ülés, kedden: Vogl, Schubert, Schobari. Médí, Binder, Édi, Bruséder és Hédi szerepeinek alakítóival próba, szerdán: zenekar, ceñtörtökön: Médí, Schubert, Schobari, Techöll, Techöllné és Grizi szerepeinek alakítóival próba, pénteken: zenekar és I felvonás összes szereplői (általános próba).

Köszönetmondás. Mindazoknak, kik egyetlen íam elhunytá iránt, az ön fájdalomában részvételüket a távollatidról is nyilvánították, azaz: egyetlen drága íam, Bölcsész Dr. Gaghy Déseeröl — fogadják hálás köszönetemet. *Gaghy Lajos, Etéd.*

Kiutalták a város államsegélyet. A város közevétére serti, s több-szer meg is ígért, de tényleg még ki nem utalt államsegély ügye, körülbelül 3 évi huza vona után, végre dűlőre jutott. A legutóbb Bukarestben járt Negruțu polgármester íméteit sürgető kérése és érveinek meghallgatása alapján a köznevelési miniszter úgy intézkedett, hogy az 1,715 000 leu összeg 3 részletben, de már néhány hónapon belül, a városnak áfizettesés, még pedig az első részlet már februárban. T-ljesen lerongálódott, tönkrement közevűnk így végre magyarában rendbehozható lesz, ami bizonyára régóta szükségessé vált, s ami ben kétségtelenül jelentékeny érdeme van a polgármester eredményes buzgalkodásának. Mellette — amiut halljuk — támogatásával jelentékenyen elősegítette az eredményt: Tanácsosa képviselő, volt államtitkár is. A polgármester legutóbb ugyancsak kieszaközölte a városi közevűnk jóvá hagyását is Ennek főbb tételeit még ismertetni fogjuk.

Karácsonyfa ünnepély rendezésével okozott derűt, szerzett örömet a hadiárvékat gondozó bizottság az ortodox karácsony alkalmával, azoknak, akik az ilyenszerű örömeiket leginkább nélkülözik: a nagy világháboru árvaiknak. A f. hó 6 ikén délután megtartott ünnepélyen a volt főreáliskola egyik termében volt felállítva a karácsonyfa. Közéleben Nistor J. tanfelügyelő és Micu szolgabiróné, a helyi bizottság elnöke foglalt helyet. Nistor tanfelügyelő román és magyar nyelvű beszédben fejtegette s őket jómagyaveletre, szorgalomra buzditotta. Hálás köszönetet mondott egyuttal az ünnep buzgón rendezői-

nek s a jészivű adakozóknak. Ezután a román elemi, az ipari szakiskola s a magyar nyelvű áll. elemi iskola növendékei érekeltek, tanítóik vezetése alatt s az előbbi intézetből többen szavaltak is. Végül Szabó János igazgató az árvaik nevében mondott a bizottság gondoskodásáért hálás köszönetet s következett az ajándékok kiosztása, melyet a gyermekek nagy örömmel fogadtak. — A bizottság elszámolását, az adakozók és segélyezettek neveit, helyszűke miatt a jövő számunkban közöljük.

A forgalmi adó átalányban fizetése. A pénzügyminiszterium körlevelében felhívta az összes pénzügyigazgatóságokat, hogy azonnal tegyék meg az előkészítő munkálatokat a forgalmi adónak átalányban való megállapítására. Azok, kik e kedvezményt elnyerai óhajtják, adjanak be kérelmet az illetékes adóhivatalhoz. A kedvezményt csupán azok a kisiparosok és kiskereskedők nyerhatik el, kiknek évi forgalma a 200.000 leut meg nem haladja. A kéresemek a következő adatokat kell tartalmaznia: lakhely (község, utca, házszám), a foglalkozás gyakoriságának helye (utca házszám), az 1922 szeptember 1 től 1923 szeptember 1-ig elért forgalom, az üzlethelyiségben, vagy a műhelyben kérelmező egymaga dolgozik e, vagy alkalmazottakkal, ebben az esetben az alkalmazottak száma. Ha kereskedő a kérelmező, milyen árut ad el? Foglalkozik e élelmiszerek eladásával, vagy nem? Ha iparos, anyagból dolgozik e, vagy a felek anyagából? A kérelmező a kéresemben feltüntetett adatok pontoságáért felelős. A kéresemek f. hó 25-ig nyujtandók be.

Tűzilárma keletkezett ismét f. hó 10 ikén este városunkban. A megriadt és kíváncsi közönség a kórház irányába igyekezett, hol kitűnt, hogy a ruhaszáritó helyiség belsejében keletkezett kisebbszertű tűz, melyet a kivonult tűzoltóság csakhamar elfojtott.

A Polgári Önképző Egylet újévi első filerestélyére nagyszámú közönség gyűjt össze, mely a változatos programot érdeklődve haligatta végig. Nagy tetszéssel fogadta Csillag László előadását, ki a nemzetek közti őszinte megértés, harmonikus együttélés eszméjét, feltételeit fejtegette lelkesen és szellemesen Kovács Anna-ka igen kedves, talpra esett monologia, Orbán Károlyné — Kánya Jancsi kísérete mellett — szép hangu, nagy gyakorlatosságra való éneklése nagy hatást keltettek. Lux P. pi és Gölner Pulyó szellemes, ügyesen előadott dialógja, Jászszékly Árpád hatóság szavaiata, végül egy kis aszindasab — a főbb szerepeket kedvesen alakító Ferenczy Iluskával, Sepsi Jucikával, Tamás Iluskával — az est programját szintén teljes sikerrel éleñkítették. A nyitányt és az estélyt követő tánc mulatságon a zenét Halász Róbert zenekara szolgáltatta, szép igyekezettel. A legközelebbi estély megtartását, tekintettel a dalegylet jövő szombati előadására, elhalasztatták f. hó 22 ikére.

Az állami főszám igazgatósága közli, hogy az intézet 10 szegényorsos és jó elemenetű tanulója részére a közoktatásiügyi miniszter 1000—1000 leu ösztöndíjat utalt ki a folyó iskolai évre.

A felnött leányok kongregációja folyó hó 15 én (kedden) délután 6 órakor a szokott helyen gyűlést tart. Előzőleg, fél 6 órakor a tanácsatok gyűléseznek. Pontos megjelenést kér a prézes.

Köszönet-nyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetlen, jó gyermekünk váratlanul bekövetkezett halála alkalmával fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják eruton is hálás köszönetünket *Orbán Imre* és családja.

Kérelem a vasut igazgatóságához. Az Ajvász Kalmán önkéntes tragikus halálával kapcsolatban, egy hozzánk utólag érkezett levél írója a közügyelmet — nagyon indokoltan és jogosan — a vasutnak velünk: udvarhelymegyeiekkel szemben tanúsított mostohaságára is fel akarja hívni. Valóban érthetetlen, hogy Héjjasfalván, ezen a fontos csomóponton, a tőlünk érkező, vagy hozzánk jövő utasok,

Bulevard Regele Ferdinand 25. sz.
(volt Kossuth-utca).

Valódi finom angol gyapju-szövetek

megérkeztek és feltűnő olcsón kerülnek eladásra **Löbl R.** üzletében, ahol bélesek, vásznak, ág- és aszfal-neműk, nyakkendők, zsebkendők és választékban kaphatók. **Gyapjustruksok feltűnő olcsón!**

Dela Judecătoria de Ocol din Cristur.
No. P. 491/2—1923.

In numele legii.

Judecătoria de ocol din Cristur ca instanța penală în cauză criminală asupra reprezentanților parchetului subșiantar intenționate în contra lui Jakob Antal pentru delict de speculă participând Coleman Kelemen judecător, de ocol și Mihail Szabó greșier și fiind prezenți Ioan Jakob, reprezentantul parchetului acuzat (fiind în pieșor liber) la baza dezbaterii publice ce a avut loc în Cristur la 23 Martie anul 1923 și după ascultarea acuzei și apărării a edus următoarea

Sentința:

Jakob Antal acuzat de 44 ani, de conf. r. kath. născut în com. Baraolt, dom. în Cristur, cetățean român, căs. cu avere, este vinovat în delictul de speculă determinat în ord. 673—1919 art. 3 și care l-a răvășit prin aceea, că în Cristur începând de la 25 Februarie 1923 prin faptul că a ascuns cantitatea de zahăr de care dispunea, a sustras din circulațiune un aliment de prima necesitate și indispensabil cu intențiune de speculă prin care fapt a caluerat intenționat la înrăutățirea circulației și a consumării generale. Din aceasta cauză judecătoria de ocol în baza ord. 673—1919 §. 8. prin aplicarea art. 91. condamnă pe acuzatul să pedepă (pecuniară) de 4000 lei. ca pedepă. În cazul, că pedepă de bani este neincasabilă se preschimbă în baza Op. 53. în închisoare de 40 zile.

Pedepșa de bani este a se achita sub pedepă de executarea în decurs de 15 zile dela ridicarea la valoarea de drept a sentinței la seful judecătorei de ocol pentru scopul determinat în legea 1892. art. XXVII § 3.

Judecătoria de ocol ordonă în baza § lui 61 C. P. confiscarea 61. kgr. zahăr. În baza §. 5. din legea IX. 1916 obligă acuzatul, ca pe spesele proprii și sub pedepă de execuție să publice sentința în întregime precum și motivarea în organul săptămânal, „Székely Közélet” ce va apăra în Odorheiu.

Motive:

În baza denunțării jandarmăriei, judecătoria a statorit drept stare de fapt împrejurarea, că jandarmii cari au răvășit urmărirea au găsit în prăvălia acuzatului la 15 Martie 1923 sub masa (pult) o cantitate de zahăr de 61 kgr.

Acuzatul a recunoscut că jandarmii au găsit în prăvălia sa sub masă 61 kgr zahăr și a recunoscut și aceea că începând cu ziua de 25 Februarie nu a mai vândut zahăr pentru publicul consumator.

Acuzatul a negat însă, că a sustras zahărul din circulațiune cu intențiune de a face speculă și s-a spărat cu aceea, ce luând veste de urcarea prețului, Zahărului ce avea să urmeze, a refuzat aceasta cantitate pentru trebuințele familiei sale.

Judecătoria în baza faptului cunoscut în deobște și de care are cunoștință și judecătoria ocolului Cristur — a constatat, că pe la sfârșitul lunii Februarie și la începutul lui Martie a. c. când s-a lăsat vestea ca prețul zahărului va urca — acesta a dispărut de pe piață.

Judecătoria în baza mărturisirii a mai constatat faptul, că acuzatul chiar atunci a sustras din circulație zahărul, când s-a lăsat vestea ca prețul zahărului va urca în mod considerabil.

În temeiul recunoașterii acuzatului jud. a statorit drept stare de fapt, și aceea, că familia sa constă din soție și un ucenic, și că familia sa are nevoie de 5 kgr. zahăr pe lună.

Judecătoria comparând cantitatea de zahăr în chestiune cu membrii familiei acuzatului găsește, că apărarea sa este neatențată, de orece jud. nu poate presupune, că un comerciant ar avea intențiunea să se provadă cu zahăr pentru un an de zile tocmai atunci, când fi surăde perspectiva de a avea un câștig de 100%, în urma urcii prețului.

În baza celor de mai sus, judecătoria găsește dovedit faptul, că acuzatul a sustras zahărul din circulație cu intențiunea de a specula, prin care fapt s-a, a conluerat la înrăutățirea circulației și a consumării generale.

Aceasta faptă a acuzatului cuprinde în sine elementele constitutive ale delictului de speculă prevăzut în §. 3. al decretului lege și care se califică conform §. 20. motive pentru excluderea punibilității și a imputabilității nu sunt, prin urmare a trebuit să se constate culpabilitatea acuzatului și a trebuit să fie condamnat conform § lui menționat.

În aplicarea pedepsei jd. a fost drept circumstanță agravantă împrejurarea, că s-a făcut specula cu un articol de prima necesitate și indispensabil și ca fapta a fost săvârșită și din motive joșnice, împrejurarea că acuzatul n-a mai fost pedepșit s-a lăsat ca circumstanță atenuantă.

Celelalte dispozițiuni ale sentinței se bazează pe §§ legii citate.

Cristur la 23. Martie 1923.

Coleman Kelemen,
judecător.

Pentru confirmare: **Lőrinczy m. p.**
funcționar.

Meghívó.

Az Oláhfalú és Homoródméti Takarékpénztár Részvénytársaság
1924 ján. hó 27 éa délelőtt 10 órakor az intézet saját üzlethelyiségében tartja
XXXII. évi

rendes közgyűlését,

melyre a részvényesek ezenel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1923 üzletéről és a nyereség felosztására vonatkozó határozat. A felosztás megadása tárgyában határozat.
2. Esetleges indítványok.

A közgyűlésen szavazati joguk csak azon részvényeseknek van, akik részvényüket le nem járt szelvényeikkel együtt a közgyűlést megelőzőleg legalább 1 órával az intézet pénztáránsi letéti helyezik.

Az évi mérleg az intézet helyiségében közszemlére ki van téve.

Vlașița-Szentegyházassfalú, 1924 január 11.

Az igazgatóság.

Eladó: Egy jól felszerelt cipész műhely berendezése, mely áll: 1 békebeli Glia-féle cilindri, 1 balkaru Caizer féle varrógépből, sok képtafa és szükséges szerszámokból. Esetleg részletekben is. Továbbá 1 kijátzott prima-hegedű, 1 Schunda cimbalom, 1 kétkerekű federes kocsi és 1 nagy bádog mézporgető hozzávaló nagy szűrővel. Értekezni lehet **Nemes Mihály** tulajdonosnál Cristur Székelykeresztur.

Recsenyédi

birtokom eladó.
Dr. Hnléder Fels Ernő.

Egy darab vastagság- és abrikter-gyalugép

500 mm., I transmisszió komplett 320 cm. hosszú, I benzín-motor 6/7-es és I kör-
:: fűrészes komplet ::

teljes felszereléssel
üzemben bemutatva eladók.
Értekezhetni és a gépeket meg szemlélni lehet:

Gábos György

arztalosnál
Lueta Lővéte (Odorheiumegye).

??

Hát érdemes

szekérszámmal vásárolni
tűzfűt, amikor elsőrangu
apritott tűzifa
kilógrammonként is beszerezhető:

Szentimre utca 3. szám alatt?

Értesítem a Nagyerdemi Hölgyközönséget, hogy a köpenyek készítését a szezon lejártával 500 leu-tól 700 leu-ig leszállítottam. Ugyanott tanuló-leány felvétetik.

Mely tisztelettel:

Jurmann Leó női szabó.

Kassay BODEGA!

Olcsón jét kap. Nagy választék van mindennemű hideg ételekben, többféle halakban, tea süteményekben, csokoládé és cukorkákban. Első minőségű likörök: negyed, fél és literes üvegekben; cognac 0,1, 0,2, 0,3, 0,7 dl, üvegekben; többféle buteliás nehéz fajborok, űrmős, Andrányi és Mascotte pezsgők; megérkeztek a karácsonyi cukorkák is. Mindezek a legjutányosabb árban kaphatók:

Kassay F. Dénes.

Dela primăria orașului cu consiliu Odorheiu.

Nr. 4464—923. adm.

Publicațiune.

Extras din procesul-verbal dresat despre sedința comisiei zootehnice a județului Odorheiu ținuă la 21 Decembrie 1923.

Obiect: Béla Ehrlich medic veterinar primar propune, ca începând cu anul 1924, să fie aranjată la 28 Februarie fiecărui an în Cristur și la 10 Aprilie fiecărui an în comuna Sânpaul în ziua târgului de țară, câte o expoziție de vite, împreună cu premiare.

Hotărâre.

Comisia aprea propunerea într-o toată și hotărăște, ca începând cu anul 1924 va aranja în comuna Cristur la 28 Februarie fiecărui an un târg și expoziție de tauri, vaci și junincă, împreună cu premiare; iar în comuna Sânpaul la 10 Aprilie fiecărui an în ziua târgului de țară, un târg și expoziție de toate soiurile de animale împreună cu premiare.

Odorheiu, la 2 Ianuarie 1924.

Consiliul orașenesc.

Hirdetmény.

Kivonat a vm. állattenyésztési bizottság 1923 évi dec. hó 21-i ülésén felvett jegyzőkönyvből.

Ehrlich Béla törvényhat. állatorvos javasolja, hogy az 1924 évtől kezdődőleg minden év február 28 ikán Székelykereszturon és minden év apr. 10-én Homoródménten állatvásárral és díjazással egybekötött állatkiállítás rendeztessek.

A vm. állattenyésztési bizottság ezen javaslatot elfogadta azzal a kiegészítéssel, hogy az állatkiállítás mindennemű és fajú tenyésztések felhajthatók.

Miről a gazdalkozásügyi felügyelőség azonnal is felbija Odorheiu város tanácsa.

Odorheiu, 1924 év jan. 2-án.

A városi tanács.

Egy teljesen új szakett öltöny eladó. Értekezni lehet Löblnél.

Egy modern hátszoba-berendezés eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó egy 3 szoba, konyha és kamrából álló ház, kerttel, istállóval, kuttal és egyéb mellékholysággal. Értekezhetni: Str. Vasile Alexandri (Tibád Antal-utca) 9 szám alatt.

TÉLI
Idényre ajánljuk az **ELISMERT LEGJOBB**

Karácsonyi ajándéknak: lábszárvédők, teveszőr házi cipők, sárcipők, hócipők.

TURUL-CIPŐT

„TURUL” CIPŐGYÁR R.-T.

Fiókraktár: **ODORHEIU**, Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-utca) **9. szám.**